

Margrete Auken (SF):

Forureningen kender ingen grænser. Denne pompøse formulering fra så mange ansvarlige ministre har sjældent fået disse ansvarlige til at opføre sig særlig ansvarligt. Indtil i sidste uge blev sætningen kun brugt til at understrege, at det ikke nytter noget med alt det flotte, vi laver herhjemme, når de andre sviner videre. Debatten i dag er betydelig bedre, men det er stadig væk alt for vagt, hvad der siges om det internationale problem. Dette indlæg kommer i høj grad til at handle om at få det konkretiseret noget bedre.

Sagen er uheldigvis den, at netop hvad det svineri angår, som vi drøfter nu, er Danmark blandt de værste forurenere. Som en beskidt finger stikker vores land op mellem Nordsøen og Kattegat-Østersøen og sender rekordmængder ud i vandet. Jeg ville meget gerne have kunnet fremlægge nye præcise tal, og jeg ved, at de er udarbejdet til mødet i Helsingforskonventionen i næste uge, men af en eller anden grund har Miljøstyrelsen fundet på, at disse tal er fortrolige indtil mødet, og det må vi så tage til efterretning. Vi må nøjes med at lægge de tal frem, vi har indtil nu, og så håbe, at det ikke er bomber, der ligger derovre, for vi har haft bomber nok i denne debat.

Indiskutabelt er det jo, at Danmarks befolkning kun udgør 4 pct. af de ca. 140 millioner mennesker, der bor omkring Østersøen, og som udleder næringssalte med spildevandet fra byer og floder. Danmark sender 9 pct. af kvælstoffet, 12 pct. af fosforen og 9,5 pct. af det organiske stof ud af det, der i alt sendes ud fra floder og spildevandsrør i hele Østersøområdet – et område, der strækker sig til Leningrad og mod nord til bunden af Den Botniske Bugt, hvor Sverige og Finland mødes. Der er vel at mærke tale om totale tal og ikke om udledte mængder pr. indbygger eller pr. km².

Danmark har som det eneste land blokeret for anbefalinger i Helsingforskommissionen om tiltag imod udledning af organisk stof og fosfor i byspildevandet. Kun Polen har af og til støttet os, men det er altså også det eneste land, der kan komme op i nærheden af vores niveau. De danske begrundelser for at være imod forslagene i Helsingforskonventionen har skiftet. Først, altså i 1984, begrundede

man det med, at sagen var taget op med NPO-redegørelsen. Da den var blevet til handlingsplan i 1985, afviste Danmark et svensk forslag om at reducere organisk stof med 90 pct. og for fosforens vedkommende at få indholdet ned under 1,5 mg pr. l i anlæg større end 10.000 personækvivalenter. Det er i øvrigt den grænse, regeringen nu foreslår for anlæg, der bare dækker halvt så mange, så der er unægtelig vendt op og ned. Men dengang afviste man med den begrundelse, at kvælstoffet ikke var med i planen om byspildevandet, og det er jo stadig væk diskutabelt, om det er dér, man skal tackle kvælstofproblemet, og ikke hos landbruget. Derudover kom man med vage begrundelser om, at vi i Danmark vil arbejde med recipientkvaliteter og ikke med faste grænser. Det er en politik, vi dog heldigvis nu forlader, idet handlingsplanen arbejder med faste grænseværdier.

Danmark stod helt alene med sine forslag til alternativer, og det forstår man, for så dårlige var de. Når man studerer de svar, vi har fået i miljø- og planlægningsudvalget, ser man, at Miljøstyrelsens spildevandskontor prøver at få os til at tro, at der har været tale om sådan en særlig snedig dansk strategi med henblik på at få de andre lande til at interessere sig for udledningerne og udsivningen af kvælstof. Grunden var altså, at man ikke ville gøre noget synderligt for at komme fosforen og de organiske stoffer i byspildevandet til livs. Det ser vi altså i dag. Selv Miljøstyrelsens spildevandskontor har fattet, at fortyndingsprincippet ikke duer, og når det har begrebet det, er der noget, der tyder på, at det er fattet over hele feltet.

Vi har som nævnt ikke kunnet få de nye tal. For landbrugets udledninger er vores oplysninger også fremdeles ret upræcise. Men hvis man tager Nordisk Ministerråds blå bog, den, der hedder »Europas luft, Europas miljø«, og slår op på side 39, kan man se, at Danmark udleder godt 2,5 t ammoniak til luften pr. km². Det er i Østersøsammenhæng en suveræn førsteplads. Nærmeste konkurrent er DDR med knap 1,9 t pr. km². I hele Europa overhales vi kun af Holland og Belgien, der som vi er lande med intensivt landbrug og tilsvarende miljøproblemer.

Den danske landbrugsforurening bidrager med 28 pct. af den samlede luftbårne tilførsel af kvælstof til det danske havmiljø. De næste